

Budapest XII. kerület Helyi Választási Bizottság
5/2024. (III. 27.) BP. XII. HVB HATÁROZATA

A Budapest XII. kerület Helyi Választási Bizottság a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nszt.) 41. §-ában foglalt hatáskörében eljárva meghozza az alábbi

határozatot:

A Budapest XII. kerület Helyi Választási Bizottság Visi Piroska, mint szervező által benyújtott, helyi népszavazásra javasolt, *„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat ne kezdeményezze Budapest Főváros Önkormányzatánál közkert, közpark területfelhasználási egységbe tartozó ingatlanok beépítésre szánt területfelhasználási egységbe sorolását?”* tárgyú kérdés **hitelesítését megtagadja.**

A határozat ellen a közzétételétől számított 15 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címezve az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet felülvizsgálati kérelmet nyújthat be jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a mérlegelési jogkörben hozott határozat megváltoztatása iránt a Budapest XII. kerület Helyi Választási Bizottsághoz. A felülvizsgálati kérelmet személyesen vagy levélben (1126 Budapest, Böszörményi út 23-25.), illetve olyan elektronikus dokumentumként lehet benyújtani, amelyet a kérelem benyújtójának jogi képviselője vagy a jogi szakvizsgával rendelkező kérelmező minősített elektronikus aláírásával látott el, olyan módon, hogy az legkésőbb 2024. április 11-én 16,00 óráig megérkezzen. A fenti határidő elmulasztása jogvesztő hatályú. A felülvizsgálati kérelem benyújtása tárgyú illetékmentes.

Indokolás:

I.

Az Nszt. 35. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján olyan magánszemély, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó lehet, helyi népszavazás kitűzésére irányuló választópolgári kezdeményezést szervezhet. Az Nszt. 36. § (1) bekezdése alapján a szervezőnek a helyi népszavazásra javasolt kérdést az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán az aláírásgyűjtés megkezdése előtt – a kérdés hitelesítése céljából – be kell nyújtania a helyi választási bizottsághoz.

2024. március 4-én Visi Piroska, mint szervező *„Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat ne kezdeményezze Budapest Főváros Önkormányzatánál közkert, közpark területfelhasználási egységbe tartozó ingatlanok beépítésre szánt területfelhasználási egységbe sorolását?”* tárgyú, helyi népszavazásra javasolt kérdést nyújtott be a Budapest XII. kerületi Helyi Választási Irodához, az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát a szervező benyújtotta. A Helyi Választási Iroda vezetője az Nszt. 40. §-ában rögzített hatáskörében eljárva elvégezte a kezdeményezés előzetes formai vizsgálatát, a szervező választójogát a központi névjegyzékben ellenőrizte, a kérdés benyújtását követő napon az Nszt. 37. §-a alapján a kérdés benyújtásáról közleményt adott ki, majd azt a Helyi Választási Bizottság elé terjesztette.

Az Nszt. 41. §-a alapján a helyi választási bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A helyi választási bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

Az Nszt. 32. § (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben. A (2) bekezdés szerint nem lehet helyi népszavazást tartani a költségvetésről és a zárszámadásról, a helyi adókról, a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalkítási kérdésről, a képviselő-testület feloszlásának a kimondásáról.

Az Nszt. 39. § (1) bekezdése szerint a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles. A (2) bekezdés alapján a helyi népszavazásra javasolt kérdés nem tartalmazhat szeméremsértő vagy más módon megbotránkoztató kifejezést.

II.

A kérdés ellenőrzését a Budapest XII. kerület Helyi Választási Bizottság elvégezte az Nszt. 32. és 39. §-ában foglalt követelmények alapján, továbbá figyelembe vette az irányadó joggyakorlatot.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdésének 5. és 6. pontja szerint a kerületi önkormányzat feladata különösen a helyi településrendezés, településfejlesztés; helyi településrendezési szabályok megalkotása (fővárosi településrendezési terv alapján).

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 9/B. §-a alapján a településrendezés feladata, hogy a település területének, telkeinek felhasználására és beépítésére vonatkozó helyi szabályok kialakításával – többek között – meghatározza a település összehangolt, rendezett fejlődésének térbeli-fizikai kereteit, a település adottságait és lehetőségeit hatékonyan kihasználva elősegítse annak működőképességét a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése mellett, biztosítsa a település (településrészek) megőrzésre érdemes jellegzetes, értékes szerkezetének, beépítésének, építészeti és természeti arculatának védelmét.

A kérdés (helyi építési szabályzat megalkotása, illetve módosítása) Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének hatáskörébe tartozik, ugyanakkor a helyi településrendezési szabályok megalkotására a fővárosi településrendezési terv alapján kerülhet sor. A Főváros Önkormányzat Közgyűlése határozattal fogadja el a településszerkezeti tervét és rendelettel alkotja meg a rendezési szabályzatát.

Az Étv. 2. § 35. és 37. pontjai szerint a törvény alkalmazásában:

fővárosi rendezési szabályzat: a fővárosban a településrendezés és az építés összehangolt rendjének biztosítása érdekében az országos településrendezési és építési követelményeknek megfelelően a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területek használatának általános jellegét, a kormányrendeletben meghatározott egyes településrendezési követelményeket, a fővárosi infrastruktúra területbiztosítását megállapító fővárosi önkormányzati rendelet, amely telekalakítási és építésjogi szabályozási elemeket nem tartalmaz.

fővárosi településfejlesztési terv: a Fővárosi Közgyűlés által határozattal elfogadott olyan terv, amely meghatározza a főváros jövőképét, javaslatot tesz a főváros egészét vagy több kerületet érintő környezeti, társadalmi, gazdasági és infrastruktúra-fejlesztésre, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására, a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepköréhez kapcsolódó fejlesztési célokra, a településfejlesztési szándékokra és a fejlődés kimeneteli adataira.

A népszavazásra javasolt kérdéssel kapcsolatban az Nszt. 39. § (1) bekezdése kétirányú követelményt támaszt. Egyfelől a kérdés legyen egyértelmű a választópolgárok számára (választópolgári egyértelműség), vagyis a kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy azt a választópolgárok kizárólag egyféleképpen értsék, világosan lássák át a kérdés lényegét, érdemét és jelentőségét, ez alapján tudatosan és átgondoltan adhassák le szavazataikat. Másfelől a jogalkotónak is egyértelműen tisztában kell lennie azzal, hogy érvényes és eredményes népszavazás esetén kell-e, és ha igen, milyen tartalmú jogszabályt alkotnia (jogalkotói egyértelműség), mivel a népszavazáson hozott döntés a jogalkotóra kötelező.

A választópolgári egyértelműség tekintetében a Kúria kifejtette, hogy nem lehet egyértelmű az a népszavazásra feltett kérdés, melynek teljes körű, érdemi következményeit a választópolgár nem láthatja át (BH2017. 421.). Másképpen fogalmazva, nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz. A választópolgári egyértelműség követelménye magában foglalja, hogy a választópolgárok pontosan értsék, átlássák a kérdés lényegét, jelentőségét, megválaszolásának lehetséges következményeit, és így tudatosan dönthessenek róla.

A szervező által népszavazásra feltenni kívánt kérdésben a területfelhasználási egység, közkert, közpark fogalmak jogszabályokban meghatározottak, az egyes területrészek besorolásáról, ezek módosításáról a Fővárosi Önkormányzat dönt.

A választópolgár számára a kérdésből nem elég egyértelmű, hogy ezek a fogalmak mit jelentenek, mert nem köznapi értelemben használjuk a területfelhasználási egység, illetve közkert, közpark fogalmakat.

A Helyi Választási Bizottság álláspontja szerint egy fával, faállománnyal borított területről a választópolgár az építési jogszabályok, így többek között a rendezési tervek ismerete nélkül nem tudja eldönteni, hogy az például erdő, közpark, arborétum, fás szárú növényekből álló, külön jogszabály szerint létesített ültetvény vagy egyéb besorolás alá tartozó terület.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 6. § (1) bekezdése szerint a városok és községek (a továbbiakban együtt: település) igazgatási területét építési szempontból

- a) beépítésre szánt (beépített, további beépítésre kijelölt) területbe, amelyen belüli építési övezetekben az építési telkek megengedett beépítettsége legalább 10% illetőleg
- b) beépítésre nem szánt területbe, amelyen belüli övezetekben a telkek megengedett beépítettsége legfeljebb 10%
kell sorolni.

Az OTÉK ugyanezen szakaszának (3) bekezdése szerint az igazgatási terület beépítésre nem szánt területe általános használata szerint többek között közpark zöldterület, közkert zöldterület, védelmi célú erdőterület, rekreációs célú erdőterület, egyéb erdőterület lehet.

Az OTÉK 6. § (6) bekezdése szerint a helyi építési szabályzatnál a (2) és (3) bekezdésben – a kerületi építési szabályzatnál a fővárosi rendezési szabályzatban – meghatározott általános használatokon belül a helyi adottságok figyelembevételével kerülnek meghatározásra építési övezetként vagy övezetként a sajátos használatok és területeik. A beépítésre szánt területeket építési övezetekbe, a beépítésre nem szánt területeket övezetekbe kell sorolni.

Az OTÉK 6. § (9) bekezdése értelmében kerületi építési szabályzatban építési övezet és övezet a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területek használatának általános jellegét, szintterületi átlagértékét és egyes területek beépítési magasságát meghatározó fővárosi rendezési szabályzattal összhangban határozható meg.

A képviselő-testület szempontjából nem egyértelmű a kérdés amiatt sem, mert nem tartalmazza azoknak a jogszabályoknak a megjelölését, amelyek módosítását nem szabadna kezdeményeznie a népszavazás eredménye alapján.

Érvényes és eredményes népszavazás esetén nem egyértelmű, mi a jogalkotó, azaz a Képviselő-testület feladata, teendője abban az esetben, ha a Fővárosi Önkormányzat saját hatáskörben dönt az egyes területek átsorolásáról, ugyanis erre lehetősége van a kerületi önkormányzat képviselő-testületének javaslata nélkül is.

A feltenni kívánt kérdés a fentiek alapján az Nszt. 39. § (1) bekezdésében foglalt jogalkotási egyértelműség követelményének nem felel meg, mert nem világos, hogy a képviselő-testületnek milyen tartalmú jogszabályt kellene alkotnia, milyen tartalmú döntést kellene hoznia, hiszen a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területek használatának általános jellegét nem a kerületi önkormányzat, hanem a fővárosi önkormányzat határozza meg Budapest sajátos helyzetéből eredően.

Így, mivel a feltenni kívánt kérdés nem értelmezhető kizárólag egyféleképpen, ezért fennáll a veszélye annak, hogy a választópolgárok akarata és a népszavazás eredményeként hozott döntés között nem lenne összhang, emiatt pedig a kezdeményezés e tekintetben nem elégíti ki az Nszt. 39. § (1) bekezdésében meghatározott választópolgári egyértelműség követelményét. Ugyanis, ha a népszavazási kérdés pontosan nem értelmezhető, akkor a népszavazáshoz való jog tudatos döntés hiányában csak formálisan érvényesülhet.

A Helyi Választási Bizottság rámutat arra, hogy a kerületi építési szabályzat elfogadása, módosítása egy hosszú folyamat, amelynek során több szinten is lehetőséget kapnak az érintettek véleményezésre, amely a kérdésben megfogalmazott célok megfogalmazását szintén lehetővé teszi. Indokolt és célszerű ennek folyamán, a megfelelő fórumon megtenni az érdemi észrevételeket, amelyekre az Önkormányzat érdemben, szakmailag megalapozott válaszokat ad, így a valóban indokolt módosításokra, a jogszabályoknak megfelelően kerülhet sor.

A Helyi Választási Bizottság megállapította, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés a fentiekben kifejtett okokból nem felel meg az Nszt. által támasztott követelményeknek, ezért a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően határozott.

III.

A határozat az Nszt. 32. §-án, 35. § (1) bekezdésének a) pontján, 36. § (1) bekezdésén, 39. §-án, valamint 41. § (1) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nszt. 1. § (1) bekezdésén, 57. §-án, valamint a Ve. 223-224. §-ain, az illetékmentesség az 1990. évi XCIII. törvény 2. mellékletének XIII.8. pontján alapul.

Budapest, 2024. március 27.

dr. Völgyesi Miklós
elnök